

(La séance publique est ouverte à 14.01 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Ech maachen d'Sitzung op. Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

■ **Mme Corinne Cahen**, *Ministre de la Famille et de l'Intégration*.- Dat ass net de Fall, Här President.

2. Dépôt d'une proposition de loi par Mme Myriam Cecchetti

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci. Da géif ech direkt d'Wuert ginn un d'Madamm Myriam Cecchetti fir den Depot vun enger Proposition de loi. Madamm Cecchetti, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

■ **Mme Myriam Cecchetti** (*déi Lénk*), *auteure*.- Merci, merci. Här President, am Numm vun déi Lénk deposéieren ech de Gesetzesprojet ausgoend vun der CSL fir d'Opwärtung vun de Prestations familiales, dat heescht souwuel eng Opwärtung vum Kannergeld wéi och vun der Allocation spéciale supplémentaire, der Allocation de rentrée scolaire an der Allocation de naissance. Dës Opwärtung soll elo direkt gemaach ginn a beleeft sech op 10,38 %. Firwat 10,38 %? Ma well säit 2014 d'Familljegelder 7,7 % u Wäert verluer hunn.

2014 ass och d'Joer vum Accord tëschent de Gewerkschaften an der Regierung, an deem festgehale gouf, datt d'Familljegelder éischstens erëm indexéiert sollte ginn an zweetens dofir e Mechanismus sollt ausgeschafft ginn, deem déi Indexéierung dann automatesch mécht, wann d'Liewensdeierecht an d'Luucht geet. Dat ass awer bis haut net geschitt an den Accord ass deemno net vun der Regierung agehale ginn. Well elo viru Kuerzem nach eng Indextranche bäikomm ass, betrëfft den Ecart tëschent de Familljegelder an der Liewensdeierecht net méi 7,7 %, mee 10,38 %.

Här President, eng immediat Opwärtung vun de Familljeprestatiounen vun 10,38 % nach virun der fälliger Indexéierung am Januar 2022 ass den absolute Minimum, deem d'Regierung elo ka maachen, fir de Stéit méi Kafkraaft ze ginn a se virun allem virun Aarmut ze schützen - den absolute Minimum, well et misst nach vill méi geschéien, fir ze verhënneren, dass zu Lëtzebuerg Leit, déi eng Famill grënnen, sech méi engem Aarmutsrisiko aussetze wéi Stéit ouni Kanner. A wann ee kuckt, wéi eng Stéit am meeschten dem Aarmutsrisiko ausgesat sinn, da confirméiert sech dat, wat sech trauregerweis op villen anere Plaze confirméiert: Frae sinn am meeschte vun der Prekariséierung betraff a rutschen ëmsou méi séier an d'Aarmut, wa se Mamm ginn an elengerzéiend sinn.

Här President, 38 %, dat ass den Aarmutsrisikotaux fir Elengerzéiender zu Lëtzebuerg. 85 % vun den Elengerzéiende si Fraen. An et sinn och nach ëmmer d'Fraen, déi méi Zäit an d'Aarbechten am Stot an an d'Kannererzéiung investéieren - och wa se e Partner hunn. Frae schaffen och nach méi oft Hallefzäit wéi Männer, haaptsächlech, fir sech ëm d'Famill ze këmmern. Manner laang schaffen heescht manner verdéngen. Et kann net sinn, datt Kannerkréien heescht, ze riskéieren, aarm ze ginn - notament fir Fraen! Déi Lénk wëllen dëse Veraarmungsprozess elo direkt stoppe mat enger Opwärtung vun de Familljeprestatiounen an an Zukunft mat der Aféierung vun enger automatescher Indexéierung vun dëse Prestatiounen.

Voilà, ech iwwerreechen Iech heimadder ...

7911 - *Proposition de loi proposition de loi concernant la revalorisation des prestations familiales et modifiant : - le Code de la sécurité sociale - la Loi du 23 juillet 2016 portant modification 1. Du Code de la sécurité sociale ; 2. De la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu, et abrogeant la loi modifiée du 21 décembre 2007 concernant le boni pour enfant et en expose brièvement le contenu.*

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Madamm Cecchetti.

■ **Mme Myriam Cecchetti** (*déi Lénk*).- Villmools merci.

3. Heure d'actualité du groupe politique CSV au sujet de la précarité énergétique

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- D'Chamber féiert haut de Mëtteg eng Aktualitéitsstonn iwwert d'Energieaarmut. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Gilles Roth, den Här Max Hahn, den Här Georges Engel, den Här François Benoy, den Här Fred Keup, d'Madamm Myriam Cecchetti an den Här Marc Goergen. An d'Wuert huet elo den honorabelen Här Gilles Roth als Vertrieder vun der CSV-Fraktioun, déi dës Aktualitéitsstonn ugefrot huet. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

■ **M. Gilles Roth** (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, Madamm Minister, Dir Häre Ministeren, gëschter gouf an enger grousser däitscher Dageszeitung, der „Bild-Zeitung“, fir se net ze nennen, op der éischter Säit betitelt: „In diesem Teuer-Winter wächst die Schulden-Gefahr.“ Dat, wat fir 80 Milliounen däitsch Staatsbierger zoutréfft, mengen ech, trëfft och fir 650.000 Leit, déi hei zu Lëtzebuerg wunnen, zou. An d'Chiffere vun Eurostat, déi bestätegen dat eigentlech.

Zënter Ufank vum Joer kenne mer hei zu Lëtzebuerg déi héchst Augmentatioun vun den Energiepräisser an der ganzer Europäescher Unioun: e Plus vu saten 31 %. Néierens an der ganzer Europäescher Unioun hunn d'Leit mat méi enger staarker Augmentatioun vun den Energiepräisser ze di wéi hei am Land!

A wann een d'Zuelen emol kuckt, wat de Bensinn an de Mazout an d'Hëtzes dorëmmer kaschten, dann, mengen ech, weess jiddwereen, dass et och fir säi Beidel geet. Iwwert dat lescht Joer, vun November 2020 bis November 2021, Dir Dammen an Dir Hären, ass de Bensinn, den 98er, ëm 45 % an d'Luucht gaang, de 95er ëm 44 %, den Diesel ëm glat 50 % an den Heizueleg ëm 108 %. Dat ass méi wéi verduebelt!

A fir dat emol ze verdäitlechen, wat dat op engem normalen Tank vu 50 Liter - dat ass net deen décksten Tank - ausmécht: e Plus bei all Tankfëllung vu 24 Euro um Bensinn an 23 Euro um Diesel. An den Automobilsclub huet d'Berechnung gemaach, wat dat dann op e Joer ausmécht fir eng Persoun, déi en Auto huet, dee sechs Liter verbraucht - dat ass net deen décksten Auto - an 20.000 km d'Joer fiert: Dat ass e Plus beim Bensinn vu 596 Euro d'Joer, bei dem Diesel vu 559 Euro - ech betounen: pro Joer.

Et gëtt ëmmer gesot: „Jo, déi meescht Leit, déi hëtzen iwwerhaupt net méi mat enger Mazoutsheizung.“ Dir Dammen an Dir Hären, op 265.000 Stéit, déi et am Land gëtt, hëtze 54.218 Leit hiert Haus nach mat Mazout. Dat si 22 % vu sämtleche Stéit, déi am Land sinn. 90.000 Stéit, dat sinn 33 %, hëtze mat Gas. Eleng op enger Mazoutsheizungsrechnung mécht dee Plus op dem Mazoutsueleg - elo haalt Iech gutt un! - 867 Euro d'Joer aus bei engem Verbrauch vun 2.100 Liter pro Joer. Dat ass net deen déckste Verbrauch. Ech kann all déi Chiffere beleeen.

Dir Dammen an Dir Hären, et gëtt jo gesot: „Mee dat gëtt alles duerch den Index ausgeglach.“ Mir hunn eis dann d'Méi gemaach fir ze rechnen, wat bei engem Akommes vu 5.000 Euro - dat ass net dat déckst, mee dat ass awer och net dat klengsten Akommes - de Plus um Index pro Mount ausmécht. Dat si 64 Euro de Mount, 786 Euro d'Joer. Wann Der also déi Zuele vun dem Index vergläicht, da gesitt Der, dass de gesamten Index, deem d'Leit iwwer ee Joer bäikréien, mol net duergeet, fir d'Brennes vun engem Joer an engem Heizungsmaazoutstank auszegläichen.

Bei der Gasheizung: Dir Dammen an Dir Hären, den Direkter vu SUDenergie huet kierzlech am „Tageblatt“ en Interview ginn an do huet e kloer an däitlech gesot, dass et bis elo eng Hausse gouf um Gas vu 55 % an dass eng Präisdeierecht am Ufank vum Joer vun 20 % bis 25 % nach weider aussteet. An en erkläert och - an et si jo eng Rei vun Deputéierten, déi mer dat confirméiert hunn, dass se esou e Bréif kruten -, dass d'Avancen um Gas, déi monatlech Avancen, déi ze bezeule sinn, ëm ronn 90 Euro pro Mount an d'Luucht gaange sinn - 90 Euro pro Mount! Dat heescht also, dass déi 64 Euro, déi deen um Index bäikritt, dee 5.000 Euro de Mount verdéngt, emol net zu zwee Drëtzel duerginn, fir déi Augmentatioun vun der Avance um SUDenergie-Gas auszegläichen.

Véierte Punkt: d'Kompositioun - an dat ass en Dokument, wat an der Finanzkommissioun ausgedeelt gouf - vun der Douanesverwaltung. En Tank vu 50 Liter Diesel kascht ronn - oder huet kascht viru 14 Euro - 66,40 Euro. Vun deene 66,40 Euro fale 36 Euro op de Produit énergétique, dat heescht de Rohstoff. An de Rescht, dat sinn 31 Euro, déi falen eleng op d'Taxen. Dat verdeelt sech dann esou, dass 54 % Rohstoff sinn a 46,6 % staatlech Taxen. Fir et am Detail ze soen: d'Accisen 31,3 % an d'TVA 14,9 %.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wann een e bësse kuckt, wat dann an dem europäeschen Ausland d'Positiounen vun den eenzelne Regierungen sinn, wéi mat där Präisdeierecht, déi een hei net ka klengrieden, ëmgaange gëtt, da gesäit een, dass zum Beispill a Frankräich ganz vill Stéit den Energie-Chèque kréien. A Spuenien gi se eng aner Schinn a froen en Erofsetze vun der TVA.

Déi ass zu Lëtzebuerg och 17 %. A Groussbritannien stelle se e Fong besonnesch fir déi Haushalter mat méi bescheidenem Akommes zur Verfügung. An Däitschland gëtt vu verschiddene Spëtzepolitiker driwwer nogeduecht, d'TVA erofzesetzen. An der Belsch gëtt den Tarif social méi breet ugepasst. An Italie soll et eng Suspensioun vun den Energietaxe

bis d'Enn vum Joer ginn. An an anere Länner maahe se och eng gewëss Spär um Niveau vun der Präisdeierecht, zum Beispill a Portugal, wou notament Aiden ausbezuelt ginn.

Wann ee kuckt, wat d'Lëtzebuerger Zivillgesellschaft seet: Den OGB-L als grouss Gewerkschaft fuerdert eng automatesch Adaptatioun vun de Steierkreditter an eng Suspensioun, dat heescht eng Afréierung vun der geplangter CO₂-Steier op den 1. Januar 2022. D'Union luxembourgeoise, also de Konsumenteschutz, dee freet, dass een e Gel des prix, also eng Afréierung vun de Präisser, sollt virgesinn. D'Caritas freet, dass een e Moratoire op den Energiepräisser soll virgesinn an dass een déi sozial Kompensatioun sollt an d'Luucht setzen. A finalement den Automobilsclub - dat konnt och jiddwereen an der Press liesen -, dee freet, dass een ab dem 1. Januar 2022 op d'Augmentatioun vun der CO₂-Steier renoncéiert.

Dat gesot, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, stellen ech der Regierung, an absënns dem grénge Energieminister Turmes, folgend Froen: Wéi geet d'Regierung gäre mat deem Appell vun der Zivillgesellschaft ëm - ech hunn der elo hei e puer genannt -, fir déi Präisdeierecht auszegläichen?

Zweet Fro: Wëllt d'Regierung nach weiderhin un der Manipulatioun vun dem Index festhalen an deem Sënn, dass d'CO₂-Steier sech net am Index erëmfënnt?

Drëtt Fro: Gesäit d'Regierung eventuell vir, fir kuerzfristeg eng Reduktioun vun den Accisen oder der TVA op den Energiepräisser anzeféieren?

Véierte Punkt: Wéi steet et mat dem Kilomergeld? Dir wësst, dass d'Kilomergeld vun 0,4 % op 0,3 % am Spuerpak 2014 erofgesat gouf. Op jidde Fall waren deemools d'Energiepräisser net esou héich wéi se elo sinn.

Fënnefte Punkt: Wéi ass et mat enger eventueller Avance vun der Akellerungsprimm, der Allocation de vie chère? Déi betrëfft ëmmerhin 30.000 Leit hei am Land.

A sechste Punkt: Wéi gesäit et aus mat der Entlaaschtung vun der Mëttelschicht um Niveau vun de Steieren?

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, zum Schluss: An den Ae vun der CSV besteet d'Aufgab vun der Politik net doranner, fir de Leit permanent nei Verbueter opzebrummen an och nach mam héije Moralfanger a Saachen Energieverbrauch virzegoen. D'Aufgab vun der Politik, Dir Dammen an Dir Hären, besteet fir eis villméi doranner, sech ëm déi bestoend Surge vun de Leit ze këmmern, an dat sinn nientder der Explosioun vun den Energiepräisser och d'Logementspräisser, dat ass virun allem d'Explosioun vun dem Aarmutsrisiko an dat ass och eng ëmmer méi grouss Steierlaascht, besonnesch fir déi grouss Mëttelschicht.

D'Äntwert vun der Regierung, Dir Dammen an Dir Hären, hu mer beim État de la nation gesinn an ech ginn dervun aus, dass mer dat och haut gesinn: Déi ass op déi substanzuell Froe fir den Zesummenhalt vun eiser Gesellschaft gläich null.

Fir eis, fir d'CSV, huet d'Regierung op deene Punkte kläglech versot, an dat zum Leidwiese vu villen onzefriddene Leit, besonnesch aus där ëmmer méi breeder Mëttelschicht. A mir hoffen, dass et net geet wéi an anere Länner, dass d'Cohésion sociale op dëser Fro auserneebrécht.

Ech soen Iech Merci.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Roth.

An da wier et um honorabelen Här Max Hahn. Här Hahn, Dir hutt d'Wuert.

Débat

■ **M. Max Hahn** (DP).- Merci, Här President. Ech mengen, mir kënnen eis alleguerte gutt erënneren, wéi am Ufank vun der Pandemie am Abrëll 2020 déi weltwäit Pëtrolspräisser esou déif an de Keller gaange sinn, dass momenterweis negativ Präisser bezuelt gi sinn, fir där grousser Offer Meeschter ze ginn. Du jamais-vu war dat!

Elo, knapps annerhalleft Joer méi spéit, erliewe mer déi géigesätzlech Situatioun. D'Demande ass grouss. D'Wirtschaft huet iwwert déi lescht Méint nees gutt ugezunn. An nodeems d'Matière-première rar an domat deier gi sinn, sinn och d'Energiepräisser zanter Ufank des Joers quasi explodéiert, sief et de Bensinn an den Diesel, déi fir Lëtzebuerger Verhältnisser absolutt Héchststänn erreecht hunn, sief et Äerdgas, wou de Präis ëm ronn 25 % bis 30 % am Laf vun engem Joer geklommen ass, an och de Stroumpräis klëmmt, wann och net grad esou dramatesch.

D'Grënn heifir sinn ënnerschildlech: vun enger wirtschaftlecher Reprise, déi, wéi gesot, eng Demande schafft, déi méi grouss ass wéi d'Offer; eng Offer, déi vläicht bewosst niddreg gehale gëtt aus geopolitesche Consideratiounen oder och nach aneren Entwécklungen. Jee, wéi villschichteg d'Grënn och

ëmmer sinn, den Effekt ass op alle Fall dee selwechten: De Leit deet et am Portmonni wéi, besonnesch deenen, déi souwisou finanziell manner gutt gestallt sinn.

Als DP hu mer ëmmer gesot, dass eis Klima- a Sozialpolitik mussen Hand an Hand goen. Eng effikass Klimapolitik geet net ouni eng gerecht Sozialpolitik. Béid dierfen net géinteneen ausgespillt ginn.

Zu der Éierlechkeet vum Debat gëllt et awer och ze soen, dass d'CO₂-Steier net den Haaptfacteur vun där massiver Präishausse ass. Dat liest een alt emol gären an de Foren an an de Kommentarboxe vun de soziale Medien. Dat ass awer net de Fall. An der Zesummesetzung vum Endpräis mécht d'CO₂-Tax nämlech just ee klengen Deel aus.

Mir schwätze vu 5 bis 6 Cent fir de Liter Diesel oder Bensinn. Anescht ausgedréckt: Beim aktuelle Präis vun 1,5 Euro de Liter Bensinn entfale vun deene 75 Euro, déi ee fir eng ganz Tankfëllung vu 50 Liter bezilt, ganz genee 3 Euro op d'CO₂-Tax, eng Zomm, déi jo nach duerch d'Erhéijung vum Steierkredit ëm 96 Euro kompenséiert gëtt.

A wann d'Tonn CO₂ elo den 1. Januar 2022 vun 20 op 25 Euro klëmmt, da mécht dat eng Differenz vun engem Cent pro Liter. Ech mengen, do läit wierklech net de Problem. De Problem läit och net prinzipiell dodranner, dass d'Verschmutzung duerch Bensinn a Gas - ënnert der Form vun CO₂ - e Präis kritt. Et ass de klassesche Prinzip vum Pollueur-payeur, deen hei spillt: Déi Leit, déi méi duerch hir Consumatioun verschmotzen, mussen méi bäidroen.

Hei mussen mir allerdéngs oppassen, dass mir jidderee kënne mathuelen a keen op der Streck bleift. Dowéinst och d'Decisioun vun dëser Regierung, d'CO₂-Steier niddreg unzesetzen an eréischt no an no an d'Luucht ze setzen, während gläichzäiteg eng ganz Panoplie u Mesuren, u Subventiounen, un Investitiounen decidéiert ginn ass, fir de Leit bei dëser Transitioun finanziell ënnert d'Äerm ze gräifen.

Als DP si mir iwwerzeegt, dass mir mat der Politik vun dëser Regierung um richtege Wee sinn, e Wee, deen net fundamental a Fro gestallt soll ginn duerch déi rezent Entwécklungen um Marché. Allerdéngs: Wann d'Präisser esou an d'Luucht ginn, wéi mer dat an der Lescht erlieft hunn, da stellt dat, wéi bei all Kris, grad déi Stéit mat niddregem Akommes viru Schwierigkeeten.

D'Regierung ass sech dëser Problematik ganz bewosst. An de leschte Jore si ganz vill Efforte gemaach ginn, fir deenen an eiser Gesellschaft ze hëlfen, déi eeben net esou gutt do stinn. Dat geet iwwert déi sëllege Sachleeschungen, déi agefouert goufen - et wieren der ze vill, fir se hei all opzezielen - a wou de Premier jo a senger Ried zur Lag vun der Natioun der nach weider annoncéiert huet. Ech denken hei nëmmen un d'gratis lessen an de Schoukantinnen oder déi schonn agefouert gratis Schoulbicher. Dat ass eng substanzuell Entlaaschtung fir d'Stéit mat klenge Revenuen. Mee dat sinn och Geldleeschungen wéi d'Erhéijung vun der Allocation de vie chère ëm mindestens 200 Euro op den 1. Januar 2022, nodeems dës schonn op den 1. Januar vun dësem Joer ëm 10 % an d'Luucht gesat gouf, gradewéi de Crédit d'impôt, deem ëm 96 Euro eropgesat ginn ass, fir d'CO₂-Steier sozial gerecht ofzefiederden.

Fir eis als DP - an ech soen dat ganz kloer - kann et net sinn, dass Leit dësse Wanter fréiere mussen, well d'Präisser um Marché esou verréckt spillen. Waasser an Energie gehéieren zu de Grondbedürfnisser an eiser Gesellschaft. Si dierfen net zu engem Luxus ginn, dee sech verschidde Leit net leeschte kënnen.

Zu Lëtzebuerg hu mer e Sozialnetz, dat enk genuch gestréckt ass, fir kee falenzeloossen. Ech denken an dësem Kader zum Beispill u Servicere wéi d'Assistance aux ménages en situation de précarité énergétique vun den Office-socialen, fir deene Leit ze hëlfen, déi eebe riskéieren, an d'Prekaritéit ze rutschen.

An esou aussergewöhnleche Situatiounen wéi dës fanne mir et als DP awer sécher net verkéiert ze kucken, wéi gutt déi Mesuren, déi schonn en place sinn, gräifen; inwiefern zukünfteg Mesuren, déi jo schonn annoncéiert gi sinn, dozou bäidroen, de Risiko vun der Energieaarmut ze minimiséieren, oder ob net zousätzlech Efforte gemaach misste ginn, fir den Impakt vun dëser Präishausse op déi Schwächsten ofzefiederden.

Här President, à terme ass sécher déi beschte Pist, d'Ofhängegkeet vun de fossillen Energien ze reduzéieren an den energeeteschen Émbau vun eiser Gesellschaft virunzedriewen.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Max Hahn** (DP).- Dat muss, wéi gesot, Hand an Hand mat enger gerechter Sozialpolitik goen. Dëst war vun Ufank un eise Wee an dee solle mer och an Zukunft weidergoen.

Ech soen Iech, léif Kolleeginnen a Kolleegen, Merci fir d'Nolauschteren. An ech géif nach eng Kéier dem Gilles Roth villmools Merci dofir soen, dës Heure d'actualité ugefrot ze hunn.